

OSLO FOR ALLE

Nummer 3 2013

Med dette medlemsbladet ønsker NFU Oslo Fylkeslag alle våre medlemmer en riktig god jul!

Vi mener

NFU Oslo Fylkeslag har uttalt seg til saker i Oslo som angår våre medlemmer. Her er noen utdrag:

Om bibliotek:

Selv om Litteraturhuset er blitt en nasjonal arena for debatt, må ikke konsekvensen bli at bibliotekene i Oslo forsømmes eller nedlegges. Det må være rom for begge. Ja takk, begge deler, som Ole Brumm sier. Bibliotekene i Oslo øst må ikke neglisjeres på bekostning av Litteraturhuset.

NFU kjenner til at det på biblioteket formidles litteratur til mennesker med funksjonsnedsettelse, gjennom leseombud. Å fjerne bibliotekene er å gjøre hverdagen fattigere for en utsatt gruppe mennesker som har stor glede av og stort utbytte av disse samlingsstundene med leseombudet. Flere er blitt ivrige boklånere, en fin utvikling av biblioteket.

Om skolen:

NFU mener at det er vanskelig å lese ut av budsjettforslaget at elever med spesialundervisning er et satsingsområde. Derimot registrerer NFU at utstrakt bruk av ufaglærte assistenter i spesialundervisningen fortsatt er et faktum. Mangel på kompetanse gir ingen god undervisning.

Et Oslo-fenomen er at det i Oslo prosentvis er dobbelt så mange barn i spesialskole som i resten av landet. Professor Ogden viser til at Oslo har 5000 barn utenfor den vanlige hjemstedsskolen. Dette utgjør ca 25 % av et årskull. NFU mener at dette er skremmende høye tall og setter Oslo i en særstilling. Hvor ble det av intensjonen om en inkluderende skole?

Et mål for Oslo skolen må være en skole for alle med kvalifiserte lærere, også for elever med utviklingshemning.

Brev til Kultur- og Utdanningskomiteen fra NFU Oslo fylkeslag

Nytt om TT-kjøring En seier for brukerne!

Som mange av dere sikkert fikk med seg i media i september, gikk ett flertall i Oslo bystyre i mot byrådets forslag om å rasere transporttjenesten for funksjonshemmede i Oslo.

Vi kan takke Ap, Frp og SV for at dagens ordning opprettholdes.

Dette er en stor seier for brukerne. Det er et resultat av godt samarbeid oss brukerorganisasjoner imellom. Vi i Oslo fylkeslag NFU har hatt vært med i referansegruppen for prosjektet i Oslo kommune, som kaltes Fremtidens transport for funksjonshemmede (skulle gjelde fra 2004). Her har vi samarbeidet godt med Norges Handikapforbund (NHF) Oslo, Norges Blindeforebund Oslo, Handikappede Barns foreldreforening, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) Oslo. I tillegg har Rådet for funksjonshemmede i Oslo kommune vært en god samarbeidspartner.

10.november kom tilleggsinnstillingen til Oslo-budsjettet for 2014. Byrådet går nå inn for å tilbakeføre de 53 millionene de planla å kutte i TT-tjenesten. Dette betyr at antall reiser forblir på samme nivå som i 2013, nemlig 150 eller 70 reiser per år.

De 53 millionene som var planlagt kuttet i TT tilbakeføres nå til bydelene. (Det er for øvrig interessant at de i sin helhet tilbakeføres til bydelen, da en evt. rasjonaliseringsgevinst på kjørekontorsiden var et hovedargument for den foreslåtte endringen).

Det vi ikke er så fornøyd med, er at det blir en ytterligere prisøkning på egenandelen på TT-reiser. Egenandelen økes med til 48,- for voksne (+2,-) og 24,- for barn (+1,-). Det gir en prisøkning på 4,3 %.

Dette står i budsjettet som ble vedtatt:

- TT-ordningen - fastsettelse av kvoter og egenandeler for fritidsreiser for TT tjenester. På bakgrunn av at nåværende organisering og tilbud knyttet til fritidsreiser, som anses som lite

Foto: Ane Nørrud

fleksibel og kostnadskrevende å administrere, foreslo byrådet i byråds sak 54/2013 i Nye transportløsninger i TT ordningen i Oslo kommune, en innføring av elektroniske reisekort til erstatning for ordningen med tildeling av kvoter for fritidsreiser. Bystyret fattet vedtak i saken samme dato som Sak 1/2014 ble publisert i sak 292, den 25.09.2013, om å beholde ordningen med fritidsreiser med bestemt antall turer. Dette medfører at forventet reduksjon på 53 mill. årlig tilbakeføres til bydelene.

- Antall reiser foreslås opprettholdt som i år.
- Egenandelene økes til 48,- for voksne (+2,-) og 24,- for barn (+1,-), hvilket gir en prisøkning på 4,3 %.
- Egenandelstaket for reiser til arbeid, høyere utdanning og aktivitetsskole økes tilsvarende til kr 480 pr mnd., også det en økning på 4,3 %.
- Det foreslås et nytt verbalvedtak vedrørende månedspris for brukere under 16 år. Bakgrunnen er at enkelte brukere av SFO, som reiser til

SFO på annen skole enn der de går på grunnskole, ikke får dekket reisen gjennom skoletransportordningen. Disse barna må betale kr 24 pr tur for inntil 4 turer pr dag til SFO. Utgiften kan da bli kr 96 pr dag.

- Egenandelen for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes til kr 480 pr. måned for reiser i Oslo.

Omorganisering av arbeidsmarkedsbedriftene

Omorganiseringen av arbeidsmarkedsbedriftene kan spesielt komme til å ramme arbeidstakerne i VTA-bedriftene på en svært uheldig måte. Slik NFU, Oslo fylkeslag ser saken, er det grunn til stor uro. Saken er denne:

Det er som har initiert et prosjekt som har til hensikt å omorganisere de arbeidsmarkedsbedriftene som er hel- eller deleide av Oslo kommune. I alt dreier det seg om ti aksjeselskaper som i dag tilbyr ulike arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede.

Prosjektet til foreslår byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester tre modeller:

- 1) En videreføring av dagens modell for organisering av arbeidsmarkedsbedriftene.
- 2) Etablering av to selskaper der alle VTA-tiltakene legges til ett av selskapene. Arbeidsoppgaver og produksjon fortsetter som før, men virksomheten lokaliseres ett sted. Det blir to aksjeselskaper, to styrer og to administrasjoner
- 3) En konsernmodell, en fusjon mellom dagens aksjeselskaper og etablering av et nytt selskap med ett styre, en daglig leder og en administrasjon.

Dette er et prosjekt og en svær omorganisering som på ingen måte ivaretar arbeidstakere med ulike funksjonsnedsettelse. I hovedsak dreier det seg om mennesker med utviklingshemning (VTA) og mennesker med psykiske vansker (AB, APS og andre).

Litt om de ulike modellene:

Modell 1: Dette er dagens modell. Den kan kanskje trenge en revitalisering, men

Foto: NFU

bedriftene tilfredsstillt fullt ut de krav og forventninger arbeidstakerne har til arbeidsplassen sin.

Modell 2: Denne modellen innebærer at arbeidstakerne i VTA får et segregert ar-

beidstilbud som er langt unna normalisering og inkludering.

Modell 3: Dette er modellen som prosjektet går inn for, men innholdet i prosjektet er ikke nærmere beskrevet. Det knytter seg

Foto: NFU

derfor stor usikkerhet til innholdet, og dette gir grunn til stor bekymring.

I tillegg til prosjektgruppen er det opprettet en styringsgruppe og en referansegruppe. Det er med en person fra Rådet for funksjonshemmede i referansegruppen, men ellers er det ingen andre som representerer VTA-ansatte. Dette er en lukket prosess der det meste er unndratt offentlighet.

Dette viser seg på ulike måter: Arbeidstakerne, gjennom sine foresatte, er ikke høringsinstans, det sammen er heller ikke rådene for funksjonshemmede i bydelene som dessuten har en lovmessig rett til å uttale seg. NFU som sendte brev til byrådsavdelingen 26. 09 om å få innsyn i og avgi høringsuttalelse, fikk ikke svar på henvendelsen før sju uker senere, og med negativt innhold! Sagt på en annen måte: Prosjektet er unntatt offentlighet og er blitt drevet fram uten informasjon til eller medvirkning fra de VTA-ansatte, deres pårørende eller de funksjonshemmedes organisasjoner.

Prosjektet skal i desember avgi sin innstilling til byrådet. NFU er spesielt redd for at alle arbeidsmarkedsbedriftene samles under et konsern, slik prosjektledelsen anbefaler. Samtidig åpnes det for å samlokalisere/flytte bedrifter etter hva slags arbeidsoppgaver de utfø-

rer, og åpne for at bedriftene skal ta inn nye medarbeidere med andre typer rehabiliteringsbehov. Noe av problemet er at en slik modell i praksis kan komme til å presse mange av de utviklingshemmede ut av arbeidslivet. Arbeidstakerne og pårørende har god grunn til å være bekymret for at det i arbeidsmarkedsbedriftene stilles så store til egengenerering at mange arbeidstakere faller ut og havner i et dagsenter, og dette gjelder personer som fortsatt kan gjøre en jobb i en attføringsbedrift. Oppdatert statistikk viser at det er 268 arbeidstakere i VTA-bedriftene. Skulle det være politisk flertall for modell 2, skal mennesker med utviklingshemning samles i en stor bedrift. I modell 3 (konsernmodellen) er det meste uklart; Manglende presisering av innholdet skaper usikkerhet om de framtidige arbeidsplassene.

Konsekvenser av reorganiseringen:

Grunn til å frykte at reorganisering til en stor bedrift blir traumatisk for de fleste, vansker med å forholde seg til store miljøer.

Store enheter gir svekket trygghet. Dette vil innvirke på livskvaliteten til de fleste VTA-ansatte.

Den positive mestringsfølelsen som oppleves i mindre enheter, svekkes.

Nytt arbeidssted vil kreve ny opplæring/logistikk mellom hjemmet og arbeidsplassen.

Avstand mellom styret, ledelsen og ansatte kommer til å øke.

Det vil være VTA-ansatte som faller utenfor og får livskvaliteten forringet, personer kan oftere bli henvist til et dagsenter.

Ensrettet arbeid, liten eller ingen jobbrotasjon kan bli resultatet.

Stagnasjon og hindring for personlig utvikling og vekst.

Store utfordringer, ofte uoverkommelige, ved å bytte og flytte til nye arbeidsplasser og arbeidssted.

Ny og ukjent reisevei blir for vanskelig, noen klarer ikke lenger å reise offentlig, men må bruke taxi.

NFU ser faresignalene: En bedrift og ett styre og med lik produksjon samlet på den enkelte avdeling/arbeidsplass. Nå er det god grunn til å følge ekstra godt med på hva som skjer på det enkelte produksjonssted. Gjennom felles innsats er det håp om å snu en omorganisering som byrådet ønsker, men som de VTA-ansatte ikke er tjent med.

Stortingsmelding 45

«Frihet og likeverd

- om mennesker med utviklingshemning»

Noen refleksjoner

Norge ratifiserte dette året FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne. «Frihet og likeverd» er den første stortingsmeldingen som kom etter at Norge ratifiserte konvensjonen. Meldingen kom to år etter at Stortingets Helse- og omsorgskomite kom med en innstilling til regjeringen om å sette ned et offentlig utvalg som skulle vurdere resultatene etter ansvarsreformen og vurdere tiltak for bedring av levekårene til personer med utviklingshemning.

I meldingen nevnes selvbestemmelse, rettssikkerhet, kvalitet i opplæringen, deltakelse i arbeid og gode helse- og omsorgstjenester. Likestilling, likeverd selvbestemmelse, deltakelse og inkludering defineres som mål for regjeringens politikk. På grunn av regjeringsskiftet i høst er meldingen ikke behandlet i Stortinget, og det er uvisst hva som kommer til å skje videre med den.

Meldingen gir oss en helhetlig gjennomgang, en systematisk oversikt over ulike livsområder, men den er mangelfull fordi den ikke peker på konkrete tiltaksområder. Den er altfor beskrivende, og kort oppsummert er ikke målene om integrering, selvbestemmelse og bedre levekår oppnådd. Mange bor i institusjonslignende bofellesskap, størrelsen på bofellesskapene er økende, stadig flere er plassert i «omsorgsghettoer». Færre er i ordinært arbeid, og en synkende andel har arbeids- og dagaktivitetstilbud. Skolen er segregert gjennom økt bruk av adskilte undervisningsformer. Personer med utviklingshemning deltar lite i ordinære fritidsorganisasjoner og ordinære idrettslag. I tillegg er det ofte mangel på kvalifisert personell i tjenestene.

I en faktarapport av Kittelsaa og Tøssebro (NTNU 2013) omtales det samme: Det bygges opp til en ny særomsorg med skjulte institusjoner, der den utviklingshemmede befinner seg i bofellesskap, er i en særgruppe eller skole, har arbeid i skjermet virksomhet eller er på dagsenter, går på fritidsklubb for utviklingshemmede og benytter spesiell transport mellom disse arenaene. All samhandling med andre personer er kun med andre funksjonshemmede og med personalet. Arenaene for samhandling med andre blir steder der det ikke foregår ny kontaktetablering, som kino, kafeer, konserter m,m,

Lossiusutvalget (NOU 1985:34) konkluderte med at institusjoner er direkte skadelige for levekår, integrering og normalisering. Det er grunn til å stille seg spørsmålet: Er dagens former for integrering mindre skadelig?

Utviklingen har i lengre tid gått i revers og vist oss at integrering/inkludering, normalisering og selvbestemmelse ikke kommer av seg selv. Det må kunnskap, kompetanse, ressurser og prioritering til. Dette forutsetter klare målsettinger, systematisk arbeid og hensiktsmessige styringssystemer. Og ikke minst kreves det at vi selv er gode pådrivere og stiller krav. Målene nåes ikke gjennom prat, men gjennom handling og styring. Norge er ikke best i verden på tjenester og tiltak for mennesker med utviklingshemning, men har vi en ambisjon om å bli det? Det forutsetter politisk og faglig ansvar. I denne settingen kan vi selv bidra ved å følge opp og stille krav, både som enkeltmennesker og i samlet flokk gjennom organisatorisk samarbeid.

Godt liv i egen bolig

Et godt liv i egen bolig

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner

Å velge hvor man vil bo eller hvem man skal bo med er ikke en selvfølge for alle.

I Safos nye brosjyre "Et godt liv i egen bolig" møter du tre unge voksne med ulike utfordringer som alle bor slik de ønsker. Silje, Tormod og Tine har i samarbeid med sine kommuner etablert sine hjem.

Safo-organisasjonene har sammen utarbeidet en brosjyre om «boligjakten». Alle har ulike meninger om hvordan vi vil bo og hvem vi vil bo med. Men å velge dette er ikke en selvfølge for alle personer med nedsatt funksjonsevne. SAFO har laget en brosjyre for å inspirere til individuelle løsninger. Her møter du tre unge voksne med ulike utfordringer som alle bor slik de ønsker. Silje, Tormod og Tine har i samarbeid med sine kommuner etablert sitt hjem.

Du kan lese brosjyren på Safo sine nettsider, www.safo.no, og du kan bestille den i papirutgave fra Safo. Da kan du ringe 22 39 60 50 eller sende en e-post til: post@safo.no

Foto: Faksimile

Foto: privat

NFU møtte Detektiv Downs

NFU Oslo fylkeslag inviterte tirsdag 19. november til to visninger av filmen Detektiv Downs. Alle som så forestillingen på formidda-

gen på SAGA kino fikk sjansen til å møte hovedrolleinnehaver Svein André Hofso. Etter at filmen var slutt kom han inn i salen og fortalte om hvordan det var å spille

inn filmen. Han avslørte også at han har fått en rolle i Hotel Cecar! Publikum fikk stille spørsmål, og etterpå fikk alle muligheten til å ta bilde sammen med ham.

Møteplassen

For å få bedre kontakt med våre Oslo-medlemmer har vi startet «**Møteplassen**» hver onsdag kl. 16.00-17.00. Adressen er Youngstorget 2a, 7. etasje, i NFU sine lokaler, og vi kan treffes etter avtale.

Det er viktig at man ringer og melder ifra at man ønsker å ta opp saker og ting med oss slik at vi kan rydde tid til den det gjelder! Det beste er å sende oss mail på **oslofylkeslag@nfunorge.org**, men du kan også ringe til kontoret på **23 39 60 50** og legge navn og telefon så kontakter vi deg. Hvis du ønsker å sende brev er vår post-adresse:

**NFU, Postboks 8954 Youngstorget,
0028 Oslo.**

Vi vil også gjerne bli invitert til lokallagene. Ta kontakt hvis dere ønsker besøk!

Styret

Vil du bli aktiv?

Aktive lokallag i Oslo er:

Sagene og Torshov	-	Leder Thor Bergendahl
Grorud	-	Leder Bjørn W. Slette
Ullern	-	Leder Wenche Øyen
Stovner	-	Leder Aashild Korsgaard
Manglerud	-	Leder Anne-Gro Stenstad

Vi ønsker
alle våre
medlemmerengodjul,
og et godt nyttår!

Illustrasjon: colourbox.com

Foto: Ane Børrud

Kontaktinformasjon: NFU Oslo fylkeslag. Telefon: 22 39 60 51. E-post: oslofylkeslag@nfunorge.org.

Adresse: Youngstorget, 7. etasje, Pb 8954